

Vejledning

12. januar 2022
Statens Indkøb
J.nr. 2020 - 4769

Offentliggørelse og deklarering af oplysninger i konsulentrapporter bestilt af offentlige myndigheder

Indledning

Vejledningen er udarbejdet på baggrund af beretning B 136 afgivet af Social- og Indenrigsudvalget (SOU) den 25. juni 2020 om indførelse af åbenhed om konsulentrapporter bestilt af offentlige myndigheder.

Beretningen opfordrer regeringen til at indføre krav om, at konsulentrapporter af almennyttig karakter bestilt af offentlige myndigheder (stat, kommuner og regioner) skal være præget af gennemsigtighed og åbenhed. Dette skal bl.a. understøttes ved, at konsulentrapporter udført for den offentlige sektor så vidt muligt offentliggøres og ved, at centrale oplysninger om rapporterne deklarerer og offentliggøres sammen med rapporterne.

Vejledningen har normerende karakter og er således ikke juridisk bindende. Det er desuden de enkelte offentlige myndigheders ansvar at følge op på, om vejledningen efterleves på eget område. Vejledningen finder også anvendelse for konsulentrapporter udarbejdet for det offentlige af andre offentlige aktører.

Vejledningens målgruppe

Vejledningens målgruppe er statslige institutioner, kommuner og regioner.

Offentliggørelse af konsulentrapporter

Det anbefales, at offentlige myndigheder i videst muligt omfang offentliggør konsulentrapporter af almennyttig karakter. Dette kan for eksempel ske på myndighedernes hjemmesider.

Hvis en bred kreds af borgere og interessenter kan have en interesse i at få kendskab til en rapport, kan det tale for, at den har almennyttig karakter. Det er dog op til den enkelte myndighed at vurdere, hvorvidt en konsulentrapport har almennyttig karakter. I denne vurdering kan bl.a. indgå rapportens formål og indhold, herunder om den indeholder forretningskritiske eller følsomme oplysninger.

Det bør tilstræbes, at konsulentrapporter bestilt af offentlige myndigheder i videst muligt omfang er tilgængelige for offentligheden.

Det bemærkes, at Finansministeriet tidligere har udarbejdet retningslinjer for brug af eksterne konsulenter i staten.¹ Af retningslinjerne fremgår følgende om offentliggørelse af konsulentrapporter:

”Som led i opfølgningen på brugen af eksterne konsulenter i staten opfordres de statslige institutioner til i højere grad at offentliggøre konsulentrapporter, som vurderes at have en almennyttig karakter. Offentliggørelse af konsulentrapporter vil bidrage til mere gennemsigtighed i statslige myndigheders brug af eksterne konsulenter.”

Deklarering af konsulentrapporter

En større åbenhed om konsulentrapporter kan bl.a. sikres ved, at en række specifikke oplysninger altid fremgår af konsulentrapporter, når de offentliggøres. Dette kan i praksis ske ved, at konsulentrapporter bestilt af offentlige myndigheder deklarerer vha. en standarddeklaration. I nedenstående *tabel 1* fremgår de oplysninger, som det anbefales at offentliggøre sammen med den endelige rapport (deklareringsoplysningerne).

Der skelnes mellem to typer af deklareringsoplysninger. 1) Oplysninger, der *bør* indgå, og 2) oplysninger, der *kan* indgå på baggrund af en konkret vurdering.

Tabel 1

Deklaration af konsulentrapporter udarbejdet for offentlige myndigheder

Oplysning der *bør* indgå i deklARATIONEN

Titel på rapport	[xx]
Formål med rapport (maks. 100 ord)	[xx]
Udarbejdet af (angivelse af konsulenthus)	[xx]
Udarbejdet for (angivelse af myndighed)	[xx]
Finansieret af (angivelse af myndigheder og evt. andre økonomiske bidragsydere)	[xx]
Leveringsdato for rapport	[xx]
Offentliggørelsesdato	[xx]

Oplysninger der *kan* indgå i deklARATIONEN

Totalpris for rapporten (såfremt dette ikke er undtaget af aktindsigt)	[xx]
--	------

Oplysninger der bør indgå

De oplysninger, der altid bør indgå, er bl.a. oplysninger om rapportens titel, formål og opdragsgiver. Det vurderes, at disse oplysninger som udgangspunkt vil være omfattet af reglerne om aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven). Offentligheden har derfor i udgangspunktet ret til at få indsig i oplysningerne, hvad enten de deklarerer med konsulentrapporterne eller ej.

¹ <https://www.ft.dk/samling/20191/almdel/fiu/bilag/204/2203096.pdf>

Oplysninger der kan indgå på baggrund af en konkret vurdering

Oplysning om totalpris vil som udgangspunkt kunne indgå i deklARATIONEN, men det beror på en konkret vurdering. Der kan således være situationer, hvor en totalpris for en ydelse vil kunne anses for at være en forretningshemmelighed med den konsekvens, at oplysningen ikke må offentliggøres.

Den konkrete vurdering sker på baggrund af reglerne i offentlighedsloven. Oplysning om totalpris kan udelades, hvis konsulentfirmaet oplyser, at prisen udgør en forretningshemmelighed, og hvis det på baggrund heraf vurderes, at betingelserne for at udelade oplysningen er til stede i medfør af offentlighedsloven.

Vurdering af forretningshemmelighed

I det følgende vil det kort gennemgås under hvilke omstændigheder, at oplysninger om totalpris kan anses for at være en forretningshemmelighed.

I udgangspunktet er oplysninger vedrørende delpriser i et tilbud undtaget fra aktindsigt, da de anses for at være forretningshemmeligheder. Det skyldes, at en konkurrerende virksomheds kendskab til en tilbudsgivers konkrete prissætning ofte efter omstændighederne vil kunne indebære en nærliggende risiko for at skade tilbudsgiverens konkurrenceevne i forhold til fremtidige udbud eller andre aftaler.

Hvis det på baggrund af totalprisen er muligt at beregne enhedsprisen, vil der være tale om afsløring af en forretningshemmelighed, og totalprisen er følgelig ikke undtagelsesvis aktindsigt. Dette er en konkret vurdering, der skal foretages på baggrund af sagens omstændigheder, hvor der skal tages højde for, om der er en risiko for, at enhedsprisen kan udregnes.

I tilfælde af, at der anmodes om aktindsigt i totalprisen, skal der træffes en afgørelse herom, og der skal tages stilling til, hvorvidt betingelserne for at undtage oplysningen gør sig gældende eller ej.

Boks 1

Klagenævnet for Udbuds afgørelse af 23. marts 2018 om aktindsigt i en tilbudsgivers totalpris

En journalist havde søgt om aktindsigt i den samlede kontraktpris for modtagelse af byggeaffald. I forbindelse med en tidligere aktindsigt i den samme kontrakt, havde journalisten fået indsigt i, hvor mange ton byggeaffald den pågældende kontrakt angik. Klagenævnet for Udbud fandt, at hvis der blev givet aktindsigt i den samlede kontraktpris, ville det være muligt at beregne enhedspriserne på baggrund af journalisten kendskab til, hvor meget byggeaffald pr. ton, som tilbudsgiveren havde tilbudt i forbindelse med udbuddet.

Kilde: Klagenævnet for Udbuds afgørelse af 23. marts 2018 (j. nr. 18/02042)

Det anbefales, at den enkelte myndighed formelt hører konsulenthuset om, hvorvidt det kan være forretningskritisk at offentliggøre totalpris. Såfremt det viser sig, at totalprisen ikke kan anses som en forretningshemmelighed, er det anbefalingen, at den deklarerer sammen med de øvrige oplysninger, der fremgår af *tabel 1*.

For så vidt angår deklareringen af totalprisen for konsulentrapporter udarbejdet for det offentlige af andre offentlige aktører, bør det angives, hvis der er tale om omkostningsdækket virksomhed el. lign. For bevillingsfinansierede rapporter vil det i stedet for totalpris blot kunne angives, at rapporten er bevillingsfinansieret.

Implementering

Det anbefales, at ovennævnte oplysninger, der som udgangspunkt altid bør deklareres ifm. offentliggørelse af konsulentrapporter bestilt af offentlige myndigheder, fremgår af en kolofon på en af rapportens forreste sider. Det er op til den enkelte myndighed at vurdere, om og i givet fald hvornår en konsulentrapport skal offentliggøres.

Det anbefales desuden, at offentlige myndigheder anmoder de eksterne konsulenthuse om at udfylde standarddeklarationen, og at den indgår i de skriftlige rapporter, som leveres og/eller offentliggøres. Dette kan med fordel aftales allerede i forbindelse med indgåelse af aftale om indkøb af konsulentydelsen. Herunder kan det også aftales, om rapportens pris kan offentliggøres.

For så vidt angår offentliggørelsesdato, anbefales det, at myndigheden selv anfører denne i kolofonen. Da offentliggørelsesdatoen ikke kendes på forhånd, bør myndigheden så vidt muligt sørge for, at der er mulighed for at anføre den i forbindelse med offentliggørelse. I de tilfælde hvor det teknisk ikke er muligt at anføre offentliggørelsesdatoen efterfølgende, kan denne efter en konkret vurdering udelades.

Alle konsulentrapporter af almennyttig karakter, som udarbejdes efter udsendelsen af denne vejledning, bør, så vidt det er muligt, deklareres ifm. offentliggørelse.